

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM „Csonka Pál” Építészmérnöki Tudományok Doktori Iskola Működési Szabályzat¹

Általános rendelkezések

1. §.

Jelen szabályzat a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, valamint az ezt módosító, az Országgyűlés által 2015. december 1-i ülésnapon elfogadott, az oktatás szabályozására vonatkozó 2015. évi CCVI. törvény², a doktori iskolákról, a doktori eljárás rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII.19.) Kormányrendelet, és Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) doktori képzésre és fokozatszerzésre vonatkozó határozatai alapján készült, összhangban a BME Doktori és Habilitációs Szabályzat (DHSZ) és a BME Tanulmányi és Vizsgaszabályzat (TVSZ) vonatkozó pontjaival.³

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának elveit – a fentiekén túlmenően – az Építészmérnöki Tudományok Doktori Iskola Minőségbiztosítási Terve tartalmazza.⁴

Doktori iskola megalakulása, tagjai és szervezete

2.§

A Csonka Pál Építészmérnöki Tudományok Doktori Iskolában (továbbiakban: Doktori Iskola) 1993 óta folyik PhD képzés, végleges akkreditációjáról – az országos szintű rendelkezéseknek megfelelően – 2002. február 22-én született MAB döntés. A Doktori Iskola a BME Építészmérnöki Karán (továbbiakban: Kar) működik.

3.§.

(1) A Doktori Iskola törzstagjainak, illetve a törzstagok személyi összetételének az 1. §-ban felsorolt szabályzatok vonatkozó követelményein túl a következő feltételeknek is meg kell felelniük:

- a) Törzstag az lehet, aki a BME teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatója/kutatója, vagy a doktori képzésben a BME és az MTA közötti szerződés keretében részt vevő MTA kutatóintézet tudományos tanácsadója vagy kutatóprofesszora, vagy a BME Professor Emeritusa.

(2) Új törzstagot a Doktori Iskola a törzstagok javaslata alapján az EHBTD jóváhagyásával kooptálhat.

¹ Tervezet, érvényes 2016. szeptember 1-től.

Ez a szabályzat a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 2016. szeptember 1-től hatályos változata alapján készült, de a vonatkozó kormányrendelet illetve az erre épülő egyetemi szabályzatok megjelenése előtt, ezért a törvény végrehajtási rendeletének és az egyetemi szabályzatok módosításának megjelenését követően szükséges lehet jelen szöveg módosítása.

² Megjelent a Magyar Közlöny 2015. évi 195. számában.

³ <http://doktori.bme.hu/szabalyzatok.htm>

⁴ http://www.szt.bme.hu/images/stories/Doktori_uj/minosegbizt.pdf

(3) A törzstagok testületét a MAB létesítéskori akkreditációja, illetve időszaki felülvizsgálata erősíti meg.

(4) A Doktori Iskola Tanácsa (továbbiakban: DIT) tagjainak az 1. §-ban felsorolt szabályzatok vonatkozó követelményein túl a következő feltételeknek is meg kell felelniük: a DIT szavazati jogú tagjai (az aktív, tehát a nem nyugalmazott ill. emeritus státuszú oktatók esetén) kizárólag a törzstagság feltételeinek eleget tevő személyek lehetnek.⁵

4. §

A doktori iskola vezetője az Egyetemen teljes munkaidőben, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott, magas tudományos elismertségű, „MTA doktora” fokozattal/címmel rendelkező egyetemi tanára, az adott doktori iskola törzstagja, akit az EHBDT javaslata alapján a Rektor nevez ki. A megbízás időtartama legfeljebb három év, a jogszabályban előírt 70 éves korhatárig korlátlanul ismételhető.

5. §

(1) Egyetemünk doktori és habilitációs szabályzata szerint a doktori iskolákban folyó képzést és a fokozatszerzési eljárásokat az Egyetemi Doktori Tanács és Habilitációs Bizottság (EHBDT) felügyeli.

(2) A doktori képzést felügyelő operatív testület a tudományági doktori iskolánként szervezett Doktori Iskola Tanács (DIT), a DHSZ 12.§ szerinti feladat- és hatáskörökkel.

(3) A doktori fokozatszerzést lefolytató testület – az EHBDT által leadott hatáskörben – a doktori iskolánként szervezett tudományági Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (HBDT), a DHSZ 6.§ szerinti feladat- és hatáskörökkel.

(4) Az Építészmérnöki Tudományok Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács (HBDT) tagjai a tudományág magasan kvalifikált szakemberei: a tagok kétharmada egyetemi tanár és mindegyikük teljesíti a doktori iskola törzstagi feltételeit.

(5) A Doktori Iskola testületeinek – törzstagok, DIT és HBDT – mindenkori összetétele, valamint a tagok szakmai munkásságának összegzése megtekinthető a www.doktori.hu lapon és elérhető az egyetem, illetve a doktori iskola honlapján keresztül is.⁶

6. §

A 4.§ - 5.§ szerinti megbízások megszűnnek:

- a) a megbízás lejártakor,
- b) a megbízással azonos eljárással történő visszahívással,
- c) a megbízott lemondásával,
- d) a megbízott tartós akadályoztatásával, illetve halálával.

Doktori iskola működése

7. §

⁵ Doktori Iskola Törzstagi Tanácsának 2016. február 3-i döntése, jóváhagyta az EHBDT 2016. február 15-i ülése

⁶ <http://www.szt.bme.hu/index.php/szervezet/doktori-iskola-tanacsanak-tagjai>

(1) A Doktori Iskola működését – a Kar Dékáni Hivatalának adminisztratív támogatásával – a Doktori Iskola vezetője irányítja.

(2) A 2015. évi CCVI. törvény rendelkezése szerint a Doktori Iskola új képzési rendje két szakaszra épül, ezek a 'képzési és kutatási szakasz' valamint a 'kutatási és disszertációs szakasz'. A képzés két szakaszát a negyedik szemeszter utáni 'komplex vizsga'⁷ választja el. A képzésbe való bekerülés ennek megfelelően két ponton lehetséges: a képzés elején illetve egyéni felkészülők esetén a komplex vizsga letételével.

(3) A képzésben való részvétel állami ösztöndíjjal vagy önköltségi alapon lehetséges, utóbbit a „2/2015. (06. 23.) számú Dékáni Utasítás a doktorandusz önköltségtérítés rendjéről” dokumentum szabályozza.

8. §

(1) A Doktori Iskola minden évben témajavaslatokat kér be, és PhD témákat hirdet meg. A témák és a témavezetők személyének elfogadásáról a DIT dönt. A témák meghirdetése körlevelekben és a doktori iskola honlapján történik.

(2) A témavezetőnek a doktori fokozat megszerzésétől számítva legalább 2 évi szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie. Egy témavezető egyidejűleg legfeljebb 3 doktorandusz munkáját irányíthatja. E feltételek alól a DIT csak az EHBDT hozzájárulásával adhat felmentést.

(3) Minden doktoranduszhoz egy és csak egy témavezető tartozik, aki teljes felelősséggel irányítja és segíti a témán dolgozó doktorandusz tanulmányait, kutatási munkáját, illetve a doktorjelöltek fokozatszerzésre való felkészülését. Kettős témavezetés csak nemzetközi együttműködés keretében végzett képzés, vagy interdiszciplináris kutatási téma esetén lehetséges a DIT által elfogadott és az EHBDT előzetes hozzájárulásával meghirdetett témakiírás alapján.

(4) Témavezető a BME főállású dolgozója vagy Professor Emeritusa, vagy a BME-vel doktori képzésre együttműködési megállapodást kötött intézmény főállású dolgozója lehet. Az EHBDT egyedi engedélye alapján lehet olyan külső témavezető is, akinek intézményével nincs ilyen szerződés.

A doktori téma kiírója az a PhD fokozattal rendelkező oktató, illetve kutató, akinek témahirdetését a DIT jóváhagyta. A témakiírókkal szemben kiemelt elvárás az aktív kutatói tevékenység: a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói haladják meg a doktori iskola fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit.

Külső témavezető mellé a DIT konzulenszt jelöl ki, aki a BME részéről segíti a témavezető munkáját és figyelemmel kíséri a hallgató szakmai haladását. Az EHBDT egyedi engedélyével külső témavezető lehet olyan személy is, akinek intézményével a BME nem kötött együttműködési megállapodást.

(5) A doktori témát, vagy a témavezető/konzulens személyét kérés(ük)re, az érintett hallgató kérésére, vagy saját hatáskörben a DIT megváltoztathatja. A DIT a döntés előtt kikéri a témavezető munkahelyi előljárójának véleményét.

9. §

⁷ A komplex vizsga részletes szabályozását lásd: 12. §

(1) A 8. § szerint meghirdetett témákra a felvételi vizsgát a Kar Dékáni Hivatala szervezi. A Felvételi Bizottságot (FB) a DIT jelöli ki.

(2) A felvételi vizsgán való részvétel feltétele a fogadókészség írásban történő biztosítása a témavezető, valamint a fogadó egység részéről (tanszék, ill. külső intézmény). A felvétel formai követelménye a legalább jó minősítésű diploma (ennek elévülése 2 év), valamint legalább középfokú **angol** nyelvtudás igazolása.

(3) A FB a felvételi beszélgetésen mutatott felkészültséget, a korábbi tanulmányi eredményeket, a nyelvismeretet, valamint a korábbi szakmai-tudományos tevékenységet 0-100 pont között értékeli. A felvételin szerezhető szakmai habitus pontok részben a választott témában való jártasságot értékelik. A felvétel feltétele legalább 60 pont elérése.

(4) A FB jelentése alapján a DIT javaslatot tesz a Kar Dékánjának a felvételre, valamint az állami ösztöndíjak odaítélésére. A felvételi döntéseket a Kar Dékánja hozza meg.

10. §

(1) A DIT minden félév elején elfogadja a doktori képzésben javasolt tárgyak és oktatóik listáját. Az elfogadott tárgyakat meghirdeti a Doktori Iskola honlapján. A doktori képzés része az „irányított oktatás” (építészmérnöki ismeretek oktatása) félévente maximum 6 kreditpont értékben [TVSZ 27.§ (4) szerint].

(2) A Doktori Iskola oktatói csak azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket a DIT alkalmasnak tart, és egy adott időszakra felkér doktori kurzusok tartására. A Doktori Iskola oktatója lehet a doktori képzés célkitűzéseinek megvalósítására a BME-vel írásban rögzített együttműködési megállapodást kötött hazai vagy külföldi kutatóhely, egyetem, vállalat vagy egyéb intézmény főállású dolgozója (külső oktató).

11. §

A Doktori Iskola nyilvántartási rendszerének, adminisztrációjának és tájékoztatási kötelezettségének feladatát az Építészmérnöki Kar Dékánja által, a Doktori Iskola vezetőjével egyetértésben kijelölt személy látja el, figyelembe véve a DHSZ 12.§-ának pontjait.

Komplex vizsga

12. §

(1) A komplex vizsgára történő jelentkezés feltétele a doktori fokozatszerzés idegen nyelvi kötelezettségeinek teljesítése (ld. Nftv. 53.§ (5) b) pont: „két idegen nyelv a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretnek a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása”). A komplex vizsgára történő jelentkezés további feltétele a folyamatindításhoz szükséges publikációs követelmények teljesítése. A DIT ennek megítélésakor a benyújtott, lektorálás alatt álló cikkeket is figyelembe veszi.

(2) A komplex vizsgára bocsátás feltétele a 'képzési és kutatási szakasz' során a képzési tervben előírt képzési kredit minimumának (90 kreditpont) megszerzése. (Kivéve a doktori fokozatszerzésre egyénileg felkészülők, rájuk csak a nyelvi és a publikációs előkövetelmények vonatkoznak. Az egyéni felkészülők hallgatói jogviszonya a komplex vizsgára történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre.)

- (3) Előzetesen igazolni kell, hogy a kutatási témában született eredmények (tudományos publikációk) az MTMT-be fel vannak töltve.
- (4) A komplex vizsgát nyilvánosan, bizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság legalább három tagból áll, a tagok legalább egyharmada nem áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban a doktori iskolát működtető intézménnyel. A vizsgabizottság elnöke egyetemi tanár, Professor Emeritus, Kossuth-díjjal vagy Széchenyi-díjjal rendelkező oktató, kutató lehet. A vizsgabizottság valamennyi tagja tudományos fokozattal kell rendelkezzen, a vizsgabizottság összetételéről a Doktori Iskola Tanácsa rendelkezik.
- (5) A vizsgabizottságnak nem lehet tagja a vizsgázó doktorandusz témavezetője, de lehetőséget kell biztosítani számára, hogy előzetesen írásban és/vagy a vizsgán szóban értékelje a vizsgázót.
- (6) A komplex vizsga két fő részből áll: az egyik részben a vizsgázó elméleti felkészültségét mérik fel ('elméleti rész'), a másik részben a vizsgázó építészeti kutatásainak előrehaladásáról ad számot ('disszertációs rész').
- (7) A komplex vizsga első, elméleti részében a vizsgázó két tárgyból/témakörből tesz vizsgát, a tárgyak/témakörök listáját a doktori iskola képzési terve tartalmazza. A komplex vizsga elméleti részéhez tartozó tárgylista átfogó jellegű témaköröket fed le, melyekből a vizsgára történő jelentkezéskor a hallgató javaslatot tehet a vizsgatárgyakra. A javaslat figyelembevételével (de nem feltétlen elfogadásával) a Doktori Iskola Tanácsa választ ki két tárgyat. A komplex vizsga elméleti részének tárgyai a képzési terv első négy félévének kötelező illetve választható tantárgyai. A vizsga szóbeli.
- (8) A komplex vizsga második részében a vizsgázó szóbeli előadás formájában ad számot szakirodalmi ismereteiről, beszámol kutatási eredményeiről. Felvázolja azokat a kutatási területeket és nyitott kérdéseket, ahol tézisértékű eredményeket ért el vagy kíván elérni. Ismerteti a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét, az eredmények publikációjának, valamint a disszertáció elkészítésének ütemtervét.
- (9) A vizsgabizottság külön-külön értékeli a vizsga elméleti és disszertációs részét. A komplex vizsgáról szöveges értékelést is tartalmazó jegyzőkönyv készül. A vizsga eredményét a szóbeli vizsga napján ki kell hirdetni. A komplex vizsga sikeres, amennyiben a bizottság tagjainak többsége mindkét vizsgarészt sikeresnek ítéli meg. Sikertelen elméleti vagy disszertációs vizsgarész adott vizsgaidőszakban nem ismételtető meg, a vizsgázó a következő félévekben megismételheti a vizsgát a nem teljesített tárgy(ak)ból.
- (10) A komplex vizsga minősítése 'megfelelt'/'nem felelt meg' lehet. A komplex vizsga értékelése nem része a doktori fokozat minősítése kialakításának.

Doktori fokozatszerzés

13. §

- (1) A fokozatszerzés eljárást lefolytató szervezet az Építésztechnológiai Tudományok HBBDT. A HBBDT előterjesztése alapján a fokozatot az EHBBDT ítéli oda. A doktori fokozat általános követelményeit a BME DHSZ részletesen szabályozza.
- (2) A saját eredményeket közlő publikációkat a tézispontokhoz kell rendelni, és ezekről a doktori iskola által meghatározott formában társszerzői lemondó nyilatkozatot kell kérni.

(3) A fokozat megszerzésének feltétele, hogy a tézispontokhoz rendelt publikációk eleget tegyenek a doktori iskola részletes publikációs követelményrendszerének. Ezt a doktori iskola évente felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja. A jelenleg érvényes elvárásokat a *I. számú melléklet* tartalmazza.

(3) Ha a fokozatszerzési követelményekben változás történik, akkor a változásról született döntést követő 2 éven belül a jelölt választása szerint kell alkalmazni a korábbi vagy az új követelményeket.

(3) A követelményrendszer (MAB előírás szerint) része a doktori iskola Működési Szabályzatának, így elérhető a www.doktori.hu adatbázisban, de közvetlenül is elérhető a doktori iskola, illetve az egyetem honlapján keresztül.⁸

Záró rendelkezés

13. §

Jelen Szabályzatot a BME EHB DT 2016.-én megtárgyalta és jóváhagyta. A Szabályzat azonnal érvénybe lép.

Budapest, 2016. július

Domokos Gábor

az Építészmérnöki Tudományok Doktori Iskola vezetője

Melléklet:

1. *A fokozatszerzés publikációs követelményei*

⁸ http://www.szt.bme.hu/images/stories/Doktori_uj/phd_tajekoztato.pdf

PhD fokozat megszerzésének publikációs minimumkövetelményei **Építészmérnöki Tudományok Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács**

A feltételek formális teljesítése nem garantálja sem az eljárás elindítását, sem pedig annak sikeres befejezését. A döntéshozatalnál az Építészmérnöki Tudományok HBDT és a hivatalos opponensek külön-külön érdemben megvizsgálják az új tudományos eredmények publikálásának szintjét, továbbá a jelölt hozzájárulását a publikált eredményekhez.

Publikációs követelmények az eljárás indításánál:

Minimumkövetelmények az indításkor (BME DHSZ 15.§ alapján)

- Egyetemi diploma
- Idegen nyelvek igazolt ismerete (Az első idegen nyelvismerete egy angol középfokú „C” típusú nyelvvizsgálattal igazolható. A második idegen nyelv ismeretét a HBDT elismeri, ha a jelölt – a tudomány műveléséhez szükséges nyelvből – legalább állami alapfokú „C” típusú, vagy azzal egyenértékű nyelvvizsgálattal rendelkezik. Ettől eltérő esetben a HBDT egyedileg mérlegeli, hogy elfogadja-e a nyelvismeretet. Az elfogadáshoz kellő indok lehet például a második idegen nyelven benyújtott értekezés és védés, a dokumentált külföldi vendégoktatói tevékenység.)
- Publikációs tevékenység (legalább 2 megjelent, vagy közlésre elfogadott publikáció, melyből legalább 1 idegen nyelven, lektorált folyóiratban megjelent, vagy közlésre elfogadott, vagy közlésre beküldött cikk, értekezéssel történő pályázat esetén „Web of Science” vagy Scopus adatbázisban szereplő folyóiratban. Emellett: A publikációk összpontszáma a PhD eljárás pontozási rendszerében minimum 8 pont.

A PhD értekezés opponensekhez történő kiküldésének feltétele:

A kérelem elfogadása után három éven belül, a folyamatindításhoz elégséges feltételeken túl teljesítendő. Magas szintű publikációs tevékenység – az értekezés téziseihez kapcsolódó minimum 4 publikáció, melyből legalább 2 idegen nyelven megjelent, vagy közlésre elfogadott, lektorált folyóiratcikk és legalább egy külföldi folyóiratban megjelent/közlésre elfogadott lektorált cikk. A publikációk összpontszáma a PhD eljárás pontozási rendszerében minimum 12 pont. Eleget kell tenni továbbá az alábbi követelmények valamelyikének:

- legalább 1 Web of Science adatbázisban szereplő folyóiratban megjelent/közlésre elfogadott cikk,
- legalább 2 ICONDA adatbázisban szereplő folyóiratban megjelent /közlésre elfogadott cikk,
- legalább 1 ASCE adatbázisban szereplő folyóiratban megjelent/közlésre elfogadott cikk
- legalább 2 SCOPUS adatbázisban szereplő folyóiratban megjelent cikk